

VR 2020 1007 DOC.0757/1BIS

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid: geactualiseerd doelstellingenkader en aanzet voor actieplan 2020-2024

Samenvatting

Naar aanleiding van de nieuwe regeerperiode en binnen het kader van de mededeling aan de Vlaamse Regering van 7 februari II. over de nieuwe aanpak van transversaal beleid en horizontale doelstellingenkaders (VR 2020 0702 MED.0050/1), wordt in deze nota het doelstellingenkader van het gecoördineerde Vlaamse vrijwilligersbeleid geactualiseerd voor de regeerperiode 2020-2024.

Er wordt tevens een eerste aanzet tot nieuw actieplan gedaan. Dit actieplan zal in de loop van 2020 verder verfijnd worden met de leden van het Horizontaal Overleg Vrijwilligersbeleid (HOV) en geïnteresseerde partijen uit de verschillende betrokken sectoren.

Parallel daarmee wordt een voorstel gedaan om de samenstelling, het mandaat en de opdracht van het Horizontaal Overleg Vrijwilligersbeleid (HOV) te hervormen, omdat uit de vorige beslissingen van de Vlaamse Regering een eerder hybride overlegvorm is gekomen die niet altijd voldoende basis en draagkracht bezit om daadkrachtig actie te kunnen ondernemen.

1. Situering**1.1. Achtergrond van het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid**

Het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid is een transversaal beleid dat in 2016 werd opgezet om het klimaat waarin vrijwilligers functioneren te verbeteren.

Vanuit de fundamentele waarde die vrijwilligers hebben voor onze samenleving, is het algemene doel van het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid om vrijwilligers beter te waarderen, beter te beschermen, beter te ondersteunen en hen administratieve lasten uit handen te nemen. Het beleid wil zo het vrijwilligerswerk in Vlaanderen stimuleren, promoten en zichtbaar maken.

Het beleid dat zorgt voor vrijwilligers is sterk versnipperd: er is de institutionele context van het federale België, het Vlaamse niveau, de lokale overheden én elke sector of domein waarbinnen een beroep wordt gedaan op vrijwilligers. Vrijwilligers en hun organisaties werken vaak in een context van wet- en regelgeving die het hen soms complex maakt of verhindert optimaal in te zetten op de kerntaak van hun vrijwillig engagement. Initiatieven die genomen worden voor vrijwilligers zijn vaak goed bedoeld en ingegeven vanuit de wil om vrijwilligers te helpen, maar hebben vaak het omgekeerde tot gevolg.

Vanuit deze vaststellingen wilde de Vlaamse Regering het vrijwilligersbeleid meer gecoördineerd aanpakken. Hiertoe werd een Horizontaal Overleg Vrijwilligersbeleid (HOV) opgericht, waaraan Vlaamse beleidsdomeinen deelnamen die een belang hadden bij een beter vrijwilligersklimaat. Er werden te behandelen thema's, uitdagingen en doelstellingen naar voren geschoven, een visietekst en een actieplan uitgewerkt en herwerkt, en meerdere initiatieven genomen om het beleid te verbeteren.

(zie eerdere beslissingen en mededelingen: VR 2016 2602 DOC.0172/1BIS; VR 2016 0807 DOC.0768; VR 2016 1811 DOC.1219; VR 2017 1407 DOC.0724/1; VR 2017 2212 DOC.1428 en VR 2018 2112 MED.0475)

In deze coronatijden is het belang van vrijwilligerswerk nogmaals sterk tot uiting gekomen. De warme betrokkenheid op elkaar en spontane initiatieven die van de grond kwamen om er te zijn voor elkaar, in tijden waarin we letterlijk fysiek uit elkaar gehaald worden, toont aan dat een maatschappij nooit voldoende kan investeren in vrijwilligers. Het is echter belangrijk om dit vanuit de juiste kennis over het onderwerp te doen.

Een nieuwe regeerperiode is een ideaal moment om even stil te staan bij wat we reeds verwezenlijkt hebben en om daarna de uitdagingen van vandaag en morgen in kaart te brengen en te beslissen wat er nog moet gebeuren.

1.2. Instrumenten: HOV, visie, actieplan

In het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid werd tot nu toe gewerkt rond drie hoofdlijnen:

- een beter wetgevend kader en statuut voor vrijwilligers;
- betere informatie en ondersteuning voor vrijwilligers;
- minder planlast en regels voor verenigingen (en dus de facto ook vaak vrijwilligers).

Het departement Cultuur, Jeugd en Media is aangesteld als coördinerend departement en trekt het Horizontaal Overleg Vrijwilligersbeleid. Daarin actief betrokken Vlaamse entiteiten zijn momenteel:

- Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;
- Sport Vlaanderen;
- Ministerie Onderwijs en Vorming;
- Departement Kanselarij en Bestuur
- Departement Werk en Sociale economie
- Agentschap Binnenlands bestuur
- Departement Cultuur, Jeugd en Media

Alle entiteiten die een vrijwilligerssector vertegenwoordigen of die belang hebben bij een beter vrijwilligersklimaat, zouden actief betrokken moeten zijn in het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid en worden bijgevolg uitdrukkelijk uitgenodigd om aan te sluiten bij het HOV. Daarnaast zijn het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk (VSVw) en de Verenigde Verenigingen betrokken om de stem van de vrijwilligers en verenigingen ook een plaats te geven in dit overleg. Het HOV komt 3 of 4 keer per jaar samen.

Het gecoördineerd Vlaamse vrijwilligersbeleid is momenteel niet vastgelegd in een decretaal kader of een andere reglementaire bepaling. Naar de toekomst toe zou verder bekeken moeten worden of dit eventueel nodig is.

De visie van de Vlaamse Regering op het vrijwilligerswerk in Vlaanderen werd in 2017 aangenomen en wordt hier heel licht aangepast om ze te vervolledigen. Deze visie is de basis van het gecoördineerde vrijwilligersbeleid en zal dat ook blijven voor het geactualiseerde actieplan. We herhalen ze hier nog even:

Vrijwilligers zijn omnipresent en vervullen een fundamentele rol in de maatschappij als geheel en in alle geledingen en domeinen ervan. De bijdrage en het engagement van de vele vrijwilligers aan een warme en solidaire Vlaamse samenleving is van onschatbare waarde. In Vlaanderen is de non-profit sector, het middenveld, het brede verenigingsleven, de biotoop bij uitstek. Ook overheden zijn geen onbelangrijke organisator en regisseur van vrijwilligerswerk.

Tegenover vrijwillig engagement staat geen geldelijke vergoeding voor de geleverde prestatie. De meerwaarde voor de vrijwilliger zit in de appreciatie, in iets betekenen voor anderen, in het leveren van een maatschappelijk nuttige bijdrage, het opdoen van een ervaring, iets bij te leren, plezier te beleven, anderen te ontmoeten. De waardering die de samenleving en overheid kan uitdrukken voor dat vrijwillig engagement zit in het creëren van een vrijwilligersvriendelijk klimaat door:

- vrijwilligerswerk 'zuiver' te houden;
- vrijwilligers te beschermen;
- in te zetten op ondersteuning en informatie voor vrijwilligers;
- het verenigingsleven te ondersteunen;
- iedereen de kans te geven om vrijwilligerswerk te kunnen doen;
- vrijwilligerswerk promoten en zichtbaar maken.

In het geactualiseerde actieplan van 2017 werden de zes ambities uit deze visie voor een gecoördineerd vrijwilligersbeleid vertaald in onderstaande zes doelstellingen, waarin de acties en initiatieven van het vorige actieplan uit 2016 geïncorporeerd werden:

1. Vrijwilligerswerk 'zuiver' houden;
2. Vrijwilligers beschermen;
3. Inzetten op ondersteuning en informatie voor vrijwilligers;
4. Het verenigingsleven ondersteunen;
5. Iedereen de kans geven om vrijwilligerswerk te doen;
6. Vrijwilligerswerk promoten en zichtbaar maken.

1.3. Realisaties

Op elk van deze werven werden tot hertoe acties ondernomen, de ene met al verregaandere resultaten dan de andere. Hierbij geven we een beknopt overzicht van de belangrijkste verwezenlijkingen van de voorbije jaren:

1. Er werd een analyse gemaakt van de verschillende problematieken die **het zuiver houden van het vrijwilligerswerk** bemoeilijken. Hier een voldoende remedie voor vinden, vraagt een doorgedreven interbestuurlijke discussie en aanpak waarbij we meer in de diepte durven gaan tot op de kern van de problematiek. De vrijwilligerswet wordt te vaak met de voeten getreden in meerdere opzichten.
2. De **Vlaamse gratis vrijwilligersverzekering** is een feit. In het kader van de afslanking van de provincies in de vorige legislatuur werd beslist dat Vlaanderen vanaf 2018 de gratis collectieve verzekeringspolis voor vrijwilligers zou aanbieden. Tot dan had elke provincie een eigen gratis verzekering. Na een evaluatie en onderzoek is de nieuwe verzekering van start gegaan in 2019. In het kader van de gratis vrijwilligersverzekering biedt de Vlaamse overheid een eerste gratis bescherming van 1000 vrijwilligersuren voor specifieke vrijwilligersorganisaties die volgens het reglement in aanmerking komen. De gratis vrijwilligersverzekering dekt vrijwilligers voor burgerrechtelijke en buitencontractuele aansprakelijkheid, biedt rechtsbijstand en een verzekering voor lichamelijke ongevallen bij activiteiten die ze onder de toepassing van de vrijwilligerswet uitvoeren. Ongeacht de sector waarin ze actief zijn, kunnen ze voortaan

terecht bij het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk om hun erkenningsnummer voor deze verzekering aan te vragen. De toekenning van een erkenningsnummer en de registratie van specifieke te verzekeren activiteiten gebeurt sinds april 2019 geautomatiseerd voor een betere dienstverlening: toegankelijker, eenvoudiger en vooral gebruiksvriendelijker voor zowel de gebruikers als de aanbieder.

3. Het **Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk** heeft in de beheersovereenkomst 2018-2022 een uitgebreid takenpakket gekregen dat inspeelt op veel van de behoeften die aangestipt worden in het kader van het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid. De vraag was dat het zou evolueren naar een sectoroverschrijdend expertisecentrum. Het VSVw ontving hiervoor een extra subsidie van 124.000 euro per jaar en maakte gebruik van de uitgebreidere taakstelling om zijn werking ook verder te professionaliseren. Het VSVw zette de voorbije jaren sterk in op o.a.:
 - Gratis vrijwilligersverzekering;
 - Promotie en sensibilisering;
 - Ondersteuning a.d.h.v. de helpdesk, vacaturedatabank, werkgroepen lokale besturen, etc.;
 - Opleidingen en meewerken aan een globaal kader voor een vormingsbeleid (waaronder een voorstel doen voor het oprichten van een Vlaamse vrijwilligersacademie).
4. Er gebeurde een uitgebreide studie naar het nut en de noodzaak van een **digitaal verenigingsloket** om te antwoorden op de vaak gehoorde klacht vanuit het verenigingsleven over de administratieve last die de overheid en andere dienstverleners op de verenigingen leggen wanneer ze gebruik wensen te maken van verschillende soorten dienstverlening(en) (zich telkens opnieuw identificeren, informatie in verschillende formaten aanleveren, niet kunnen terugvallen op reeds geregistreerde gegevens, geconfronteerd worden met een grote bulk aan regels en regelgeving ("regulitis"), die van de verantwoordelijken van verenigingen en van vele duizenden vrijwilligers een enorme tijdsinvestering vraagt. Een belangrijke vraag vanuit het verenigingsleven is dan ook om de toegang tot (publieke) dienstverlening te vergemakkelijken. Er werd onderzocht in hoeverre *digitalisering* een oplossing zou kunnen bieden voor de gesignaleerde problematiek: digitalisering kan aanvragen faciliteren, informatie beter toegankelijk en meer op maat maken, zorgen voor een betere informatiedoorstroom tussen instanties en meer proactieve berichtgeving voorzien zodat er minder vaak dezelfde gegevens moeten worden doorgegeven en de samenwerking tussen de verschillende diensten wordt verbeterd. Beslissingen over het effectief in de praktijk realiseren van dit traject moeten nog genomen worden.
5. Er werd een bestek geschreven dat de basis zal vormen voor een wetenschappelijke studie die recent werd bekend gemaakt en hopelijk vlak na de zomer gestart wordt voor een "Mapping van goede praktijken en internationaal vergelijkend onderzoek naar mogelijke beleidsmatige ondersteuningsmaatregelen voor het **beter toegankelijk maken van vrijwilligerswerk**".
6. Wat betreft **promoten en zichtbaar maken van vrijwilligerswerk** zijn investeren in onderzoek en ontsluiten van bestaande data cruciale bouwstenen. Er werd in de voorbije maanden bekeken hoe we rond vrijwilligerswerk meer, betere en meer vergelijkbare data kunnen bekomen aan de hand van een beter gedeeld begrip van het concept, een betere monitoring, dataontsluiting en datadoorstroming, en meer wetenschappelijke onderzoek, om zo het beleidswerk beter te ondersteunen.
7. Interbestuurlijk overleg vond in de vorige legislatuur plaats op basis van een knelpuntennota die door het HOV werd opgesteld, maar kan op een meer doorgedreven manier verder vorm gegeven worden. Het is aangewezen om dit te hervatten, gezien federale beslissingen soms een grote invloed hebben op de Vlaamse en lokale initiatieven rond vrijwilligers.

1.4. Toekomst

Naar aanleiding van de nieuwe regeerperiode besliste het HOV dat de tijd rijp was om het bestaande doelstellingenkader en actieplan te evalueren en aan te passen waar nodig. Deze nota legt daarom een geactualiseerd doelstellingenkader 2020-2024 en een eerste aanzet tot nieuw actieplan vast. Het actieplan zal in de loop van 2020 verder verfijnd worden met de HOV-leden en geïnteresseerde beleidsdomeinen die tot nu toe niet actief deelnamen en wordt aan de Vlaamse Regering voorgelegd in het najaar 2020.

Parallel daarmee heeft het HOV een denkoefening gedaan over het mandaat van het HOV, omdat uit de vorige beslissingen van de Vlaamse Regering een eerder hybride overlegvorm is gekomen die niet altijd voldoende basis en draagkracht bezit om daadkrachtig actie te kunnen ondernemen. Het HOV stelt daarom in deze nota voor om de samenstelling en het mandaat van het HOV te hervormen.

2. Horizontaal Overleg Vrijwilligersbeleid 2.0

In de praktijk stelden we vast dat de leden van het HOV niet altijd goed weten wat van hen verwacht wordt, welke opdracht ze juist moeten en mogen opnemen in het kader van het gecoördineerd Vlaamse vrijwilligersbeleid en welk mandaat ze hebben vanuit hun eigen organisaties, maar ook als HOV in zijn geheel. Met het oog op een performanter gecoördineerd vrijwilligersbeleid was het aangewezen om hierover als HOV grondig te reflecteren. Deze oefening vond voor het eerst plaats tijdens een tweedaags reflectiemoment in 2019, maar ook recenter is dit voorstel bekrachtigd door de leden van het HOV als de gewenste manier van werken.

Het doel van de denkoefening was scherpstellen van de opdracht en het mandaat van het HOV en de operationalisering ervan op middellange en op lange termijn. De volgende elementen kwamen naar voren als uitkomst van de werkoefening.

2.1. Samenstelling

Het HOV 2.0 wil evolueren naar een transversaal of multidisciplinair beleidsvoorbereidend ambtelijk orgaan. De huidige hybride samenstelling van het HOV zou dus evolueren naar een puur ambtelijk gegeven, waardoor het HOV duidelijk geen adviesorgaan is, maar een beleidsadviserend orgaan binnen de administratie, als onderdeel van de uitvoerende macht. Het HOV kan als eenheid standpunten innemen en meegeven aan de Vlaamse Regering.

De huidige leden VSVw en Verenigde Verenigingen zouden dus geen lid meer zijn van het HOV. Het HOV gaat met hen een structurele samenwerking aan als bevoorrechte partners van het HOV. Deze bevoorrechte partners zullen nog steeds op het horizontaal overleg uitgenodigd worden als actieve waarnemers, die vanuit hun kennis, expertise en positie in het veld relevante input leveren, elk vanuit zijn eigenheid:

- het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk (VSVw): bewaakt het thema, voedt het HOV inhoudelijk en signaleert knelpunten.;
- de Verenigde Verenigingen (VerVer): benadert het gecoördineerd Vlaamse vrijwilligersbeleid vanuit het verenigingsperspectief en signaleert knelpunten.

Het HOV is er bovendien van overtuigd dat momenteel een derde cruciale partner ontbreekt: de lokale besturen, die vanuit hun eigenheid en rol vaak het eerste contactpunt zijn voor vrijwilligers en

verenigingen. We zouden dus graag in de toekomst ook de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG) uitnodigen als actieve waarnemer:

- de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG): benadert het gecoördineerde Vlaamse vrijwilligersbeleid vanuit het perspectief van de lokale besturen en signaleert knelpunten.

Gezien het vrijwilligersbeleid ook van toepassing is in Brussel, en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) als lokaal bestuur geen lid is van de VVSG, wordt ten slotte voorgesteld om de VGC als vierde externe partner bij de werking van het HOV te betrekken:

- De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC): benadert het gecoördineerde Vlaamse vrijwilligersbeleid vanuit het perspectief van Brussel en signaleert knelpunten die specifiek zijn aan de hoofdstedelijke omgeving.

Het voordeel van deze nieuwe samenstelling en samenwerking met bevoorrechte partners is dat we rolverwarring en onduidelijkheden in beslisstructuur vermijden. De vier betrokken organisaties zullen wel nog steeds op elk horizontaal overleg uitgenodigd worden en zullen uiteraard hun inbreng kunnen doen vanuit hun kennis, expertise en positie in het veld. De partners kunnen ook agendavoorstellen doen, inhoud aanleveren, voorstellen van standpunten aanleveren, en meewerken aan de beleidsvoorbereiding, maar ze beslissen niet mee en zijn niet gebonden door het resultaat. Hierdoor kunnen ze ook meer onafhankelijk van het HOV hun eigen standpuntbepaling doen waar nodig. Het HOV kan ten slotte ook andere experts of organisaties dan de drie hoger genoemde uitnodigen om haar beraadslaging verder te onderbouwen.

2.2. Opdracht, inhoudelijke invulling en mandaat

Het werkterrein van het HOV zal zich voornamelijk op het strategisch-inhoudelijke niveau bevinden. De operationele uitvoering van het actieplan ligt telkens bij de betrokken trekker ervan (ambtelijk of niet-ambtelijk orgaan)

De opdracht van het HOV 2.0. is:

- uitwerken, interpreteren en bewaken van de Vlaamse visie op het gecoördineerd Vlaamse vrijwilligersbeleid en op die manier meewerken aan de beleidsvoorbereiding van het gecoördineerd vrijwilligersbeleid;
- bewaken van de uitvoering van het doelstellingenkader en actieplan van het gecoördineerd Vlaamse vrijwilligersbeleid;
- vervullen van een detectiefunctie en signalen doorgeven over het vrijwilligerswerk in Vlaanderen door aan de politiek verantwoordelijken.
- aan informatie- en kennisdeling doen over vrijwilligersbeleid in de verschillende beleidsdomeinen;
- kennis spreiden in de eigen organisatie, zorgen voor een beter basisbegrip over vrijwilligerswerk binnen de Vlaamse overheid en vooral om waken over de juiste hantering ervan. Ze hebben de taak om het intern vrijwilligersbeleid binnen de Vlaamse overheid te verfijnen.
- zich toeleggen op alle maatschappelijke evoluties en beleidsevoluties die een impact kunnen hebben op het vrijwilligerswerk en waar nodig via beleidsadvisering, antwoorden op formuleren.

Binnen deze taakstelling zijn de zes ijkpunten in de wettelijke definitie van vrijwilligerswerk¹ de basis waaraan alles getoetst wordt (Vb.: verenigingswerk, verplicht "vrijwilligerswerk" als activering van werklozen of integratie van nieuwkomers valt erbuiten en moet anders benoemd worden; burgerinitiatief valt erbinen). Op deze manier bekrachtigt het HOV de visie van de Vlaamse Regering op vrijwilligerswerk. Het HOV behoudt evenwel een open vizier naar deze ruimere beleidscontext en vindt het belangrijk om te kijken wat er gebeurt binnen belendende sectoren/structuren/statuten om haar werking naar behoren te kunnen vervullen.

Het per sector apart te organiseren 'verticaal overleg vrijwilligersbeleid' (VOV) dat geconcipteerd was om de werking van het HOV aan te vullen vanuit verschillende sectorale overlegmomenten met het veld, blijkt in de praktijk niet altijd gemakkelijk om te realiseren. VOV's die georganiseerd worden binnen een bepaalde sector worden uiteraard nog steeds sterk verwelkomd, maar algemeen stellen we voor om de sectorale VOV's te heroriënteren naar een 'domeinoverschrijdend VOV' waarbij actoren uit verschillende sectoren minstens één keer per jaar tegelijkertijd bevroegd worden. Dit kan in de vorm van een 'algemeen overleg' over meerdere thema's of in de vorm van een 'thematisch overleg vrijwilligersbeleid' of TOV. De bedoeling van een TOV is om de kennis- en visieontwikkeling in het HOV over een specifiek thema te voeden met kennis vanuit de praktijk. Naargelang de nood om wat dieper te graven in een bepaald thema, wordt een specifiek TOV samengeroepen en worden organisaties uit de betrokken sectoren samengeroepen om er zich over uit te spreken. Het HOV gaat met deze aanbevelingen dan verder aan de slag.

Het HOV vindt het belangrijk dat dit mandaat officieel wordt bekrachtigd door de Vlaamse Regering, aangezien het de leden ook de nodige bevoegdheid geeft om te handelen vanuit hun rol als HOV-aanspreekpunt van hun entiteit. Het is bovendien belangrijk dat de leden voldoende tijd/ruimte krijgen van hun entiteit om te kunnen investeren in het gecoördineerd vrijwilligersbeleid, zeker wanneer er ook acties aan hen toegewezen zouden worden. De voorgestelde nieuwe samenstelling en werkwijze van het HOV en de planning die het nieuwe doelstellingenkader en actieplan met zich meebrengt, zal hier hopelijk behulpzaam in zijn omdat het helderder wordt wat de nodige investeringen zullen zijn.

3. Actualisering doelstellingenkader en actieplan

3.1. Situering

Het Regeerakkoord 2019-2024 schept een nieuw kader voor het gecoördineerd Vlaamse vrijwilligersbeleid. Het lijkt dan ook evident dat we ook het doelstellingenkader en actieplan actualiseren en enten op de nieuwe realiteit.

Het Regeerakkoord bepaalt in het Hoofdstuk Cultuur, Jeugd en Sport (de minister bevoegd voor Cultuur is immers aangesteld als coördinerend minister van het vrijwilligersbeleid) dat *"vrijwilligers onmisbaar zijn in het verenigingsleven. Daarom blijven we het belang van de vele vrijwilligers erkennen en blijven we zoeken naar nieuwe hefbomen van ondersteuning, verder werkend op het reeds uitgerolde actieplan in het kader van het gecoördineerd vrijwilligersbeleid. We zorgen voor verdere planlastvermindering en administratieve vereenvoudiging en we zetten fors in op digitalisering."* (p. 169)

¹ - Elke activiteit

- uitgevoerd door een natuurlijke persoon

- onbezoldigd

- uit vrije wil/onverplicht

- ten behoeve van één of meerdere personen, van een groep of organisatie of van de samenleving als geheel (waarvan de vrijwilliger geen werknemer is)

- ingericht door een organisatie die geen winst nastreeft

Als coördinerend minister van dit beleid geef ik in mijn beleidsnota Cultuur verdere uitvoering aan deze bepaling door de komende beleidsperiode werk te maken van een krachtig gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid, aan de hand van een sterk partnerschap met andere beleidsdomeinen, sectorspelers en middenveld:

“Als coördinerend minister van het Vlaams vrijwilligersbeleid tracht ik de erkenning en ondersteuning van vrijwilligers in Vlaanderen op een gecoördineerde manier aan te pakken over alle sectoren heen waarbinnen organisaties vrijwilligers binnen hun werking inschakelen. In de nieuwe regeerperiode houdt dit concreet in dat we het actieplan verder toekomstgericht ontwikkelen en uitvoeren.

De digitale transformatie wil ik ook maximaal realiseren voor verenigingen met als doel de plan- en regellast te verminderen. Een behoefte- en haalbaarheidsanalyse uit 2019 biedt een eerste aanzet voor de ontwikkeling van dergelijk digitaal instrument ter ondersteuning van verenigingen, rekening houdend met de herbruikbare ICT-bouwstenen binnen de Vlaamse overheid en bestaande trajecten op andere niveaus.” (p. 13-14)

3.2. Mededeling Vlaamse Regering ‘Nieuwe aanpak transversaal beleid / horizontale doelstellingenkaders’

Het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid is een transversaal beleidsthema en valt daarom binnen het kader van de mededeling aan de Vlaamse Regering van 7 februari II. over de nieuwe aanpak van transversaal beleid en horizontale doelstellingenkaders (VR 2020 0702 MED.0050/1). Er wordt gekozen om binnen een transversaal beleid te werken met een beperkt aantal prioritaire, overheidsbrede en geïntegreerde doelstellingen. Er moet telkens duidelijk bepaald worden welke ministers gevat zijn, waarna deze ministers via hun beleidsbrieven zullen rapporteren over de uitvoering van deze doelstellingen. De mededeling beoogt zo een krachtigere aanpak: *“Deze werkwijze zorgt voor meer transparantie, creëert meer mogelijkheden om dwarsverbanden te leggen tussen de verschillende transversale beleidsthema’s, en vermindert de planlast zodat meer gefocust kan worden op de uitvoering van het beleid.”*

3.3. Doelstellingenkader en Actieplan gecoördineerd Vlaamse vrijwilligersbeleid (2021-2024)

Het geactualiseerde actieplan 2020-2024 bouwt verder op initiatieven en acties die de voorbije jaren bijdroegen tot een beter wetgevend kader en statuut, betere informatie en ondersteuning, en minder planlast en regels. Deze hoofdlijnen zullen nog steeds de basis vormen voor het geactualiseerde actieplan, maar we herschikken het geheel in strategische en operationele doelstellingen die dan uitmonden in acties. In de huidige regeerperiode zal het actieplan focussen op volgende strategische doelstellingen:

- (1) Coördinatie en samenwerking inzake vrijwilligersbeleid versterken;
- (2) Vrijwilligers in Vlaanderen beschermen en ondersteunen; en
- (3) Verenigingen in Vlaanderen ondersteunen.

Het actieplan kwam tot stand aan de hand van een participatief proces met het Horizontaal Overleg Vrijwilligersbeleid. Op 19 februari 2020 werd met de leden van het HOV een workshop georganiseerd om in kaart te brengen waar we de komende legislatuur naartoe willen evolueren met het gecoördineerd Vlaamse vrijwilligersbeleid. Vervolgens werd de uitkomst van de workshop verwerkt en getoetst aan de prioriteiten uit het Vlaams regeerakkoord en de daaruit voortvloeiende beleidsnota's en de kennis en expertise die de afgelopen jaren vergaard werd. Op 27 mei 2020 boog het HOV zich over het nieuw voorstel van doelstellingenkader. Dit resulteerde in het voorliggende

voorstel tot een geactualiseerd doelstellingenkader en aanzet tot actieplan. Na goedkeuring van dit kader door de Vlaamse Regering is het de bedoeling om het actieplan verder te stofferen met inbreng van alle betrokken beleidsdomeinen, de bevoorrechte partners, maar ook andere actoren uit de verschillende vrijwilligerssectoren door de organisatie van een domeinoverschrijdend VOV rond dit doelstellingenkader en actieplan. Einde 2020 wil ik dan een definitief actieplan 2020-2024 laten goedkeuren door de Vlaamse Regering.

Elk van de drie strategische doelstellingen (SD) bestaat uit meerdere operationele doelstellingen (OD). Hieronder worden de doelstellingen toegelicht. Het doelstellingenkader geeft bij wijze van illustratie per OD een reeks van mogelijke acties weer. De uiteindelijk gekozen acties worden in het definitief actieplan opgenomen en goedgekeurd.

SD1: Coördinatie en samenwerking inzake vrijwilligersbeleid versterken

Vlaanderen is rijk aan vrijwilligers en verenigingen. Ze zijn actief in diverse Vlaamse sectoren. Een sterke coördinatie en samenwerking inzake vrijwilligersbeleid is dan ook essentieel om hen zo goed mogelijk te ondersteunen. We willen een versnippering aan beleidsinitiatieven, informatie en expertise tegengaan. Daarom kiezen we als eerste strategische doelstelling binnen het actieplan resoluut voor een versterkte en performante transversale informatiedeling en beleidsafstemming. Deze samenwerking situeert zich op drie niveaus: binnen de Vlaamse overheid (OD1), met de betrokken Vlaamse sectoren (OD2), en met andere beleidsniveaus (OD3). Zo bouwen we verder aan een vrijwilligersvriendelijk klimaat in Vlaanderen. Er is ten slotte een doelstelling die specifiek focust op algemene kennis- en expertiseopbouw rond vrijwilligerswerk (OD4)

OD1: Transversale informatiedeling en afstemming binnen de Vlaamse overheid versterken

Binnen de Vlaamse overheid gebeurt de coördinatie van het vrijwilligersbeleid door het Horizontaal Overleg Vrijwilligersbeleid, waarin alle beleidsdomeinen vertegenwoordigd zijn die een sector hebben waarbinnen vrijwilligers actief zijn. Om de slagkracht van het Vlaamse beleid te vergroten, verankeren we het mandaat van het HOV, afgestemd op de noden en verwachtingen van de Vlaamse sectoren. Het HOV zal de komende jaren nog meer inzetten op kennisdeling, expertiseopbouw, en strategische visie- en beleidsontwikkeling. We trekken nieuwe leden aan die een aanzienlijke meerwaarde kunnen betekenen voor het Vlaamse vrijwilligersbeleid. Elk lid van het HOV voorziet in een goede en doorlopende informatie-uitwisseling en afstemming tussen administratie en kabinet.

Mogelijke acties:

- Hernieuwd mandaat van HOV 2.0, VOV, TOV in de praktijk brengen
- Nieuwe leden HOV uitnodigen zodat alle relevante beleidsdomeinen vertegenwoordigd zijn
- Informatie-uitwisseling en kennisdeling doen over vrijwilligersbeleid in de verschillende beleidsdomeinen
- Afstemming tussen HOV, Vlaamse administraties en kabinetten om signalen over vrijwilligerswerk en -beleid door te geven aan de politiek verantwoordelijken
- Wenselijkheid opmaak algemeen Vlaams vrijwilligersdecreet onderzoeken
- Afbakenen vrijwilligerswerk aan de hand van visieontwikkeling rond bepaalde tendensen zoals vermaatschappelijking van zorg, de rol van vrijwilligerswerk, hoe engagement beschermen dat buiten zuiver vrijwilligerswerk valt, ...

OD2: Informatiedeling en afstemming met betrokken Vlaamse sectoren activeren

De betrokken Vlaamse beleidsdomeinen houden de vinger aan de pols over wat leeft omtrent vrijwilligerswerk in de samenleving en in hun sectoren. De leden van het HOV zorgen voor een

optimale informatiedoorstroming naar hun sector en stemmen waar wenselijk en nodig af. Zo verzekeren we dat het Vlaamse vrijwilligersbeleid leeft in elke sector, en dat het potentieel van samenwerking met de verschillende vrijwilligerswerkingen ontsloten wordt. Het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk wordt transversaal erkend voor haar rol als kennis- en expertisecentrum in het ondersteunen van vrijwilligerswerk in Vlaanderen.

Mogelijke acties:

- Leden van het HOV informeren hun sector en stemmen waar wenselijk af
- Leden van het HOV organiseren waar mogelijk een sectoraal Verticaal Overleg Vrijwilligersbeleid (VOV)
- HOV organiseert domeinoverschrijdend Verticaal Overleg Vrijwilligersbeleid (VOV) of thematisch overleg vrijwilligersbeleid (TOV)
- Prominente rol van VSVw erkennen en een plaats geven in een nieuwe beheersovereenkomst vanaf 2022, maar indien uit een analyse de wenselijkheid blijkt, ook beter decretaal verankeren

OD3: Informatiedeling en afstemming met lokale en federale beleidsniveaus onderhouden

Naast de Vlaamse overheid hebben ook andere overheden een belangrijke invloed op vrijwilligerswerk en -beleid. Zo worden beslissingen inzake het statuut van de vrijwilliger op federaal niveau genomen, en doen mensen voornamelijk op lokaal niveau aan vrijwilligerswerk. Er is dan ook een grote nood aan interbestuurlijke informatiedeling en beleidsafstemming met de lokale en federale beleidsniveaus om zo de vrijwilliger in Vlaanderen maximaal te kunnen beschermen en ondersteunen.

Mogelijke acties:

- Noden inzake afstemming met lokale besturen in kaart brengen
- Afstemming en infodeling met lokale besturen versterken
- VVSG als actieve waarnemer in HOV betrekken
- Knelpuntennota interbestuurlijk overleg actualiseren als basis voor interbestuurlijk overleg met het federale niveau.
- Twee keer per jaar interbestuurlijk overleg voor informatiedeling en beleidsafstemming met federale overheid waar mogelijk
- Kennisdeling lokale besturen opzetten

OD4: Kennis- en expertiseopbouw rond vrijwilligerswerk

Beleid kan niet succesvol zijn zonder kennis en expertise van het beleidsthema waarvoor de overheid zich inzet. Inzake vrijwilligerswerk is er al veel werk verzet, maar zijn er ook nog heel veel hiaten. In de komende legislatuur willen we inzetten op een betere datavergaring en expertiseopbouw omtrent het thema vrijwilligerswerk.

Mogelijke acties:

- Kennis- en expertiseopbouw aan de hand van de objectivering van dagelijkse praktijkvoorbeelden van het Vlaams Steunpunt vrijwilligerswerk.
- Detectie van actuele maatschappelijke evoluties en beleidsevoluties die een impact kunnen hebben op het vrijwilligerswerk
- Mogelijkheden van betere wetenschappelijke datavergaring inzake vrijwilligerswerk onderzoeken

- Onderzoeken of een betere transversale datamonitoring mogelijk is aan de hand van het ontwikkelen van een gemeenschappelijke datastandaard vrijwilligerswerk

SD2: Vrijwilligers in Vlaanderen beschermen en ondersteunen

Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde voor de samenleving. Zij nemen een unieke rol op als bruggenbouwers en geven veerkracht aan de maatschappij. Vlaanderen wil met de tweede strategische doelstelling deze waarde erkennen door haar vrijwilligers te beschermen en te ondersteunen. Dit betekent eerst en vooral dat we de zuiverheid van het statuut 'vrijwilligerswerk' blijven vooropstellen en bewaken (OD1). We creëren een vrijwilligersvriendelijk klimaat door vrijwilligers te informeren, ondersteunen en beschermen (OD2). Tot slot willen we vrijwilligerswerk voor allen toegankelijk maken (OD3).

OD1: Zuiverheid van het statuut 'vrijwilligerswerk' bewaken

De vrijwilligerswet van 3 juli 2005 en de visie van de Vlaamse Regering op vrijwilligerswerk vormen het kader van het statuut van vrijwilligerswerk. We spreken van vrijwilligerswerk als mensen zich inzetten in een organisatie die geen winst nastreeft², ze dit onbezoldigd doen en ze dit vrijwillig doen, ten behoeve van één of meerdere personen, van een groep of organisatie of van de samenleving als geheel. Uit analyse blijkt dat volgende drie elementen interfereren met een zuiver vrijwilligerswerk:

- Praktijken waarvoor onterecht het begrip 'vrijwilligerswerk' wordt gebruikt, wat de indruk geeft dat alles kan onder de noemer van vrijwilligerswerk;
- Wetgevende knelpunten, beleidsbeslissingen en flankerende maatregelen die impact hebben op de essentie van vrijwilligerswerk vertroebelen soms de rechten en plichten van vrijwilligers of zorgen voor een ongelijke behandeling tussen vrijwilligers onderling. ;
- Gebruiken binnen vrijwilligerswerk waarbij vrijwilligers onterecht ingezet worden om bijvoorbeeld regels op fiscaal of sociale zekerheidsvlak te ontwijken.

We proberen actief te vermijden dat er andere benaderingen ontstaan binnen de Vlaamse overheid over wat vrijwilligerswerk is, waar het voor staat en wat in dit kader kan. We blijven de helderheid van het statuut vrijwilligerswerk bewaken om vrijwilligers te beschermen en misbruiken te voorkomen. We brengen beleidsmaatregelen en acties in kaart die meer duidelijkheid kunnen scheppen in het statuut en concept van vrijwilligerswerk.

Mogelijke acties:

- Definitie en statuut van vrijwilligerswerk helder duiden a.d.h.v. aandachtspuntennota van HOV, die ook in interbestuurlijk overleg aan bod zou moeten komen
- Inventarisatie van initiatieven/statuten die nauw verwant zijn aan vrijwilligerswerk maar niet stroken met de visie en hierover burgers, organisaties en overheden sensibiliseren.
- Linken zoeken (maar onderscheid behouden) met ruimer vrijwillig engagement, informele zorg, en andere statuten
- Vlaamse regelgeving screenen en ongelijkheden tussen vrijwilligers proberen wegwerken waar mogelijk

OD2: Vrijwilligers informeren, ondersteunen en beschermen

De essentie van het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid is het klimaat verbeteren waarin vrijwilligers functioneren. Vrijwilligers beter informeren, ondersteunen en beschermen is bijgevolg een basisdoelstelling waar we fundamenteel en blijvend aandacht aan besteden.

² Sinds de goedkeuring van het nieuwe wetboek vennootschappen en verenigingen is er een verschil tussen vzw's die onder de rechtspersonenbelasting vallen of vzw's die onder de vennootschapsbelasting vallen. Het blijven beide vzw's dus geen winstoogmerk nastreven maar bij een vennootschapsbelasting is er geen kostenvergoeding mogelijk die niet aan de belastingen is onderworpen.

Mogelijke acties:

- Vrijwilligerswerk promoten en zichtbaar maken a.d.h.v. de internationale dag van de vrijwilliger, de week voor de vrijwilliger en de Warmste week
- Laagdrempelige toegang tot betrouwbare en actuele basisinformatie over de Vrijwilligerswet: naast het Vlaams steunpunt vrijwilligerswerk kunnen ook lokale besturen en koepelverenigingen hier een belangrijke rol spelen.
- Blijvend aanbieden van de Vlaamse gratis vrijwilligersverzekering en meer sensibiliseren rond beschermen van vrijwilligers
- Actualiseren Decreet van 3 april 2009 betreffende het georganiseerde vrijwilligerswerk in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG)
- Wenselijkheid en nood aan meldpunt voor misbruiken van het statuut onderzoeken en eventueel meldpunt voor misbruik oprichten/inkapselen in bestaand meldpunt
- VSVw tweedelijns bemiddelingsrol bij individuele klachten
- Coördinatie van het vormingsaanbod voor vrijwilligers en oprichten van een Vlaamse vrijwilligersacademie aanvullend en complementair met bestaande initiatieven in verschillende sectoren en voortbouwend op de provinciale ervaringen hiermee uit het verleden.
- Wenselijkheid erkenningstool verworven competenties onderzoeken
- Transitie van steunpunt naar expertisecentrum verder uitrollen

OD3: Vrijwilligerswerk voor allen toegankelijk maken

Vrijwilligerswerk doen brengt heel wat voordelen op vlak van persoonlijke en sociale ontwikkeling. Iedereen in Vlaanderen moet de mogelijkheid krijgen om zich als vrijwilliger te kunnen engageren. Toch zien we dat vrijwilligerswerk omwille van verschillende drempels niet voor iedereen even toegankelijk is, in het bijzonder voor personen in een maatschappelijk kwetsbare situatie of voor bepaalde doelgroepen. We stimuleren het 'vrijwilligerswerk voor allen', zodat elke persoon in Vlaanderen de positieve effecten van een toegankelijk en inclusief vrijwilligerswerk op zichzelf en de samenleving kan ervaren.

Mogelijke acties:

- Drempels voor toegankelijkheid voor specifieke doelgroepen en goede praktijken in kaart brengen
- Mapping van goede praktijkvoorbeelden in Vlaanderen en uitgeven good practices brochure
- Vergelijkend onderzoek door CJM naar internationale goede beleidspraktijken rond toegankelijk vrijwilligerswerk
- Onderzoeksresultaten en beleidsaanbevelingen rond toegankelijkheid en inclusie implementeren
- Diversiteit in vrijwilligersploegen promoten/verhogen
- Personen in maatschappelijk kwetsbare situaties toeleiden naar vrijwilligerswerk (bv. a.d.h.v. rolmodellen)
- Projecten rond toegankelijkheid en inclusie VO-breed verduurzamen

SD3: Verenigingen in Vlaanderen ondersteunen

Verenigingen ondersteunen is belangrijk, want er is een onlosmakelijk verband tussen verenigingen en vrijwilligerswerk.

Verenigingen worden vaak geconfronteerd met een stevige administratieve last die overheden en andere dienstverleners hen opleggen wanneer ze gebruik wensen te maken van verschillende

soorten dienstverleningen. Dit alles vraagt een grote tijdsinvestering van de verenigingen en de facto van hun vrijwilligers die zich hierdoor niet aan hun kerntaak kunnen wijden.

Met deze derde strategische doelstelling willen we dan ook inzetten op maximaal engagement van vrijwilligers in het kader van hun verenigingen met minimale plan- en regellast. We willen de administratieve overlast en drempels waar verenigingen en vrijwilligers mee geconfronteerd worden (de zogenaamde 'regulitis') verlagen. Zo werken we toe naar een verenigingsleven waar vrijwilligers zich weer volop kunnen focussen op de kern van hun engagement.

We zetten ook in op digitalisering van de dienstverlening, want dat kan aanvragen faciliteren, informatie beter toegankelijk en meer op maat maken, zorgen voor een betere informatiedoorstroom tussen instanties en meer proactieve berichtgeving zodat er minder vaak dezelfde gegevens moeten worden doorgegeven en de samenwerking tussen de verschillende diensten wordt verbeterd.

We proberen onze rol als ondersteuner van verenigingen en vrijwilligers op te nemen door 'regulitis', daar waar het ook een vervelende impact heeft op vrijwilligerswerk, aan te pakken (OD1) en door digitalisering door te voeren (OD2).

OD1: 'Regulitis' aanpakken

'Regulitis' komt voort uit een complex geheel aan beleid, regels en regelgeving van verschillende bevoegde overheden. Vooral in het kader van de samenwerkingsovereenkomst (Charter) die de Vlaamse Regering afsloot met de Verenigde Verenigingen en het overlegforum in dat kader wordt hierop gefocust.

In het kader van het gecoördineerd vrijwilligersbeleid werken we voornamelijk op regulitis als het ook een vervelende impact heeft op vrijwilligerswerk allerhande.

We zetten binnen dit kader in op bewustwording en sensibilisering van beleidsmakers over de problematiek en de consequenties ervan op vrijwilligers.

Zo creëren we een vrijwilligers-reflex over sectoren en beleidsniveaus heen zodat regelgeving en beleid uiteindelijk meer rekening houden met het verlagen en wegwerken van administratieve lasten en het maximaliseren van engagement.

Mogelijke acties:

- Planlast en drempels met impact op vrijwilligerswerk in kaart brengen en sensibiliseren om deze te verminderen
- Regelgeving van verschillende beleidsniveaus screenen en stroomlijnen
- Regelgeving vereenvoudigen
- Betere administratieve ondersteuning aanbieden
- Goede praktijken die regulitis aanpakken in kaart brengen en verspreiden

OD2: Digitalisering van dienstverleningsprocessen doorvoeren

Een belangrijke vraag vanuit het verenigingsleven is om de toegang tot publieke dienstverlening te vergemakkelijken en de plan- en regellast te verminderen. Verenigingen moeten zich immers bv. telkens opnieuw identificeren, ze moeten informatie in verschillende formaten aanleveren, kunnen niet terugvallen op reeds geregistreerde gegevens, en worden geconfronteerd met een grote bulk aan regels en regelgeving. We zetten daarom volop in op digitale transformatie en bouwen een

digitaal instrument ter ondersteuning van verenigingen. We vertrekken vanuit de herbruikbare ICT-bouwstenen van de Vlaamse overheid en bestaande trajecten om deze ambitieuze digitalisering door te voeren.

Mogelijke acties:

- Evaluatie digitaal loket gratis vrijwilligersverzekering
- CRM uitbouwen voor vrijwilligersverenigingen
- OSLO-standaard voor feitelijke verenigingen realiseren
- Authentieke bron voor feitelijke verenigingen realiseren
- Digitaal verenigingsloket- of profiel uitbouwen
- Aandacht hebben voor onvoldoende digitale maturiteit bij bepaalde gebruikers en een parallel traject blijven voorzien in de vorm van bvb. (lokale) helpdesken.

4. Bestuurlijke impact

4.1. Budgettaire impact voor de Vlaamse overheid

Momenteel wordt een budget voorzien vanuit de cultuurbegroting en de welzijnsbegroting voor de personeels- en werkingsmiddelen van het Vlaams Steunpunt Vrijwilligersbeleid via de meerjarige beheersovereenkomst.

Daarnaast zijn er bij de inkanteling van de gemeenschapsbevoegdheden van de provincies middelen overgekomen naar de Vlaamse overheid die voordien door de Nationale Loterij aan de provincies ter beschikking gesteld zijn voor het voorzien van de gratis vrijwilligersverzekering. Deze middelen worden ook door Vlaanderen voor dat doel ingezet.

Er zijn geen structureel gealloceerde budgetten specifiek voor het vrijwilligersbeleid. Voor een horizontaal beleid met concrete maatregelen zou dat wenselijk zijn. Voorlopig wordt, voor het uitvoeren van mogelijke acties, geval per geval naar de benodigde middelen gezocht.

Met de goedkeuring van deze nota gaan evenwel geen uitgaven gepaard. Elke beleidsbeslissing met budgettaire impact zal het voorwerp uitmaken van een reglementaire procedure terzake.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd gegeven op 26 juni 2020.

4.2. Impact op het personeel van de Vlaamse overheid

Dit voorstel houdt geen wijziging in van de weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten. Het is een actualisering van de bestaande toestand, waarbij 1 VTE van het Departement CJM wordt ingezet op het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid en daarnaast enkele personeelsleden van betrokken Vlaamse beleidsdomeinen die 3 tot 4 keer per jaar deelnemen aan het Horizontaal Overleg Vrijwilligersbeleid en/of trekker zijn of mee betrokken worden bij acties die aan hen worden toegewezen.

4.3. Impact op de lokale en provinciale besturen

Dit voorstel heeft geen onmiddellijke impact op lokale en provinciale besturen. Uiteraard hebben ook zij er belang bij dat het vrijwilligersklimaat wordt verbeterd en hebben ze zelfs ook een belangrijke impact op de realisatie van deze beleidsdoelstelling, maar er is geen direct gelinkte impact op personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten van de gemeenten en provincies.

5. Verder traject

Na goedkeuring van de Vlaamse Regering van de nieuwe samenstelling en het mandaat van het HOV en het doelstellingenkader, zal het actieplan concreet vorm gegeven worden met inbreng van de betrokken beleidsdomeinen, de bevoorrechte partners, maar ook andere actoren uit de verschillende vrijwilligerssectoren. Daartoe zal een sectoroverschrijdend Verticaal Overleg Vrijwilligers worden georganiseerd en zullen de verschillende strategische adviesraden om input worden gevraagd. Einde 2020 zal een definitief actieplan 2020-2024 ter goedkeuring voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering.

6. Voorstel van beslissing

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar goedkeuring te hechten aan de in deze nota voorgestelde principes voor de samenstelling, het mandaat en de opdracht van het Horizontaal Overleg Vrijwilligersbeleid (HOV) en het in deze zin te hervormen. Beleidsdomeinen die nog niet deelnemen aan het HOV en belang hebben bij een vrijwilligersvriendelijk klimaat worden uitdrukkelijk uitgenodigd om aan te sluiten;
2. haar goedkeuring te hechten aan het in deze nota beschreven geactualiseerd doelstellingenkader voor het gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid;
3. de Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management te gelasten met de uitvoering van dit geactualiseerd doelstellingenkader en te gelasten om aan de hand van een participatief traject het actieplan 2020-2024 te ontwikkelen en te laten goedkeuren door de Vlaamse Regering voor het einde van 2020.

De Minister-president van de Vlaamse Regering

Jan JAMBON

